

İŞSİZLİK SİGORTASI FONU
31 ARALIK 2007 TARİHİ İTİBARIYLA
HAZIRLANAN AKTÜARYAL BİLANÇO
BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

ANKARA, 16 HAZİRAN 2008

Rapor Sayısı : 2008-63

**İŞSİZLİK SİGORTASI FONU
31 ARALIK 2007 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
AKTÜARYAL DENETİM RAPORU**

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
Yönetim Kurulu'na

İşsizlik Sigorta Fonu ("Fon") tarafından hazırlanan 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Aktüaryal (Teknik) Bilanço üzerinde yapmış olduğumuz çalışmalar sonucu;

Aktüaryal Bilanço; İşsizlik Sigortası Fonu'nun , varsayılan faiz oranı üzerinden, her prim ödeyen sigortalı çalışana karşı önümüzdeki dönemlerde üstleneceği yükümlülükleri ile önümüzdeki dönemlere ilişkin muhtemel prim gelirlerinin 31.12.2007 tarihi itibarıyla peşin değerinin tespiti yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Toplam aktif sigortalı sayısı ve yaşları, 2007 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları dikkate alınarak Aktüaryal hesaplama dahil edilmiştir. Emeklilik, yaş ve çalışma süresi, mevcut mevzuata göre belirlenmiştir. Aktüaryal hesaplama, aktif sigortalıların emeklilik sürelerine kadar hesaplanmıştır. Peşin değerler; CSO (Commissioners1980 Standard Ordinary Mortality Table) 1980 Mortalite tabloları kullanılarak hesaplanmıştır. Yükümlülükler ve gelirlerin tespiti açısından, sigortalı çalışanın prim ödeneği hak edecek şekilde; prim ödemeye devam etme olasılığı, hayatta kalma olasılığı; işsiz kalma olasılığı ve bu çalışmalar için yapılacak toplam işsizlik, hastalık-analık sigortası primi ve eğitim giderleri Aktüaryal hesaplamada dikkate alınmıştır.

Bu çerçevede, Fon'un Aktüaryal bilançosu üzerinden yapmış olduğumuz çalışmalarda, Aktüaryal hesaplamalarda kullanılmış olan varsayımlar ve yöntemlerin genel kabul görmüş Aktüaryal çalışmalara uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

Ankara-Türkiye, 16.06.2008

**REHBER BAĞIMSIZ DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
A Member Firm Of INTERNATIONAL EUROGROUP CONSULT

Adil ÖNER,
Yeminli Mali Müşavir
Sorumlu Ortak Baş Denetçi

TÜRKİYE İŞ KURUMU
İŞSİZLİK SİGORTASI FONU
AKTÜARYAL BİLANÇO RAPORU
(31/12/2007 tarihi itibariyle)

İşsizlik Sigortası, 8 Eylül 1999 tarihinde yürürlüğe giren 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda “Bir iş yerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybedenlere, uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayarak kendilerinin ve aile fertlerinin zor duruma düşmelerini önleyen, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren, Devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur.” olarak tanımlanmıştır.

Bu itibarla İşsizlik Sigortası Fonu, sigortalı işsize işsizlik ödeneği vermek, hastalık analık sigortası primlerini karşılamak, yeni bir işe girebilmelerine yönelik iş bulma hizmeti, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi sağlamaktadır.

AKTİF SİGORTALILAR

Sosyal Sigortalar Kurumundan alınan verilere göre, Fonun 31/12/2007 tarihi itibariyle prim ödeyen 6.543.118 erkek, 1.773.105 kadın olmak üzere toplam 8.316.223 sigortalısı bulunmaktadır.

değerlerinin bağlanan veya bağlanacak ödemelerin peşin değerine eşit olması temel prensip olarak kabul edilmektedir. İşsizlik Sigortası programlarında ayrıca gelecekte oluşabilecek önceden tahmin edilemeyen işsizlikle ilgili ani giderlerin karşılanması amacıyla genişçe bir ihtiyat da ayrılmaktadır.

Bu çalışmada yeni girişlerin olmadığı kapalı bir sistem öngörülmekte olup, hesaplamalar 31.12.2007 tarihi itibariyle sistemde bulunan 8.316.223 aktif sigortalının tamamının sistemden çıkana kadar (2051 yılına kadar) devam edeceği varsayılmıştır.

Teknik bilanço, hayat sigortasında kullanılan formüllerden yararlanılarak düzenlenmiştir. Teknik Bilanço çalışmasında, C.S.O. (Commissioners'1980 Standard Ordinary Mortality Table) 1980- %9 teknik faizli (kadın-erkek ortak) ölüm tablosu kullanılmıştır.

İşsizlik Sigortası Fonunun geçmiş uygulama sürecinin kısalığı, mevcut verilerin geleceğe yönelik tahminlerde tek başına kullanılması istatistiksel açıdan uygun düşmemektedir. Bu nedenle yapılan hesaplamalarda bazı temel varsayımlarda ihtiyatlı olunmuştur.

Aktif sigortalıların, gerek ödenecek primlerinin gerek emekli olana kadar bağlanabilecek işsizlik ödemelerinin hesaplanmasında;

emekli olabilecekleri en erken süre,

sigortalı işsiz hak ettiği süreyi sonuna kadar kullanacağı, (krizli yıllarda 10 ay diğer yıllarda 6,5 ay),

tekrar işe gireceği (sigortalı işsiz işsizlik oranının (%16,6/2) yarısının prim ödemeye başlayacağı) varsayılmıştır.

Ayrıca, SSK'nın son 6 yılın tahsilat oranı (2000-%84,37 , 2001-%81,67, 2002-%82,26, 2003-%82,03 , 2004-%80,46, 2005-%77,87) ortalaması % 81,44

yaratılmıştır. Bunun aynı zamanda Kısa çalışma ile ücret garanti fonu giderlerini karşılayacağı düşünülmüştür.

Son 3 yıl içindeki prim ödeme gün sayılarının;

600 gün , 900 gün ve 1080 gün prim ödeme koşulu , ve

Yeni hak kazanım koşullarında, aşağıdaki değişikliklerin yapılması durumunda:

İşsizlik ödeneği miktarının son 4 aylık prime esas kazançlarının aylık ortalama netinin %50 den brütünün %40'sına yükseltildiği ve işsizlik ödeneğinin üst sınırının da aylık asgari ücretin netinin %100'ün den asgari ücretin brütünün %80' nini aşamayacağı,

Giderleri işsizlik sigortası fonundan karşılanmak üzere; 4447 sayılı kanun kapsamında verilen eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin tüm işsizlere yaygınlaştırılması, işgücü arz ve talebine ilişkin iş piyasası araştırma ve planlama çalışmalarının yapılması ve işgücü uyum hizmetlerinin verilmesi amacıyla yapılan giderlerin yıllık miktarı, işsizlik sigortası primi olarak bir önceki yıl içinde Fon'a aktarılan devlet payının %30'unu geçemeyeceği,

önerileri,

çalışmalarımızda temel alınmıştır.

TEKNİK FAİZ

Teknik Faiz Oranı : Fonun gelecekte ödeyeceği yükümlülükleri garanti eden faiz oranıdır.

Teknik faizin doğru tahmin edilmesinin önemi büyüktür. Teknik faiz oranı, ülkenin ekonomik koşullarına, fonun mali bünyesine, geçmişteki yatırım getiri oranlarına, gelecek yıllarda ülke ekonomisi için yapılan öngörülere göre ihtiyatlı olarak seçilmelidir.

İşsizlik sigortası fonunun son 5 yıllık ortalama reel getiri oranı yaklaşık olarak %9 bulunmuş ve bu çalışmada %9 teknik faiz oranına göre hesaplamalar yapılmıştır.

İşsizlik Sigortası Fonunun Yatırım Getiri Durumu			
Yıllar	(Tüfe) Bir önceki yılın (Aralık ayına göre (%)) değişim Oranı	Getiri Oranı (%)	Reel Getiri Oranı (%)
2002	29,7	37	7,3
2003	18,4	29	10,6
2004	9,3	21	11,7
2005	7,72	16	8,28
2006	9,65	15	5,35

TANIMLAR

Sigortalı İşsizin yıllık işsizlik oranı : Bir yıl içinde çeşitli sebeplerden işini kaybedenlerin, işsizlik sigorta sistemine toplam prim ödeyenlere oranı.

B/U rasyosu : İşsizlik ödeneği almaya uygun olanların işsiz kalanlara oranıdır. (Bundan sonra bu orandan B/U olarak notasyonla gösterilecektir). Bu oranın yakın gelecekte nasıl bir seyir izleyeceği, 2002-2007 yılları verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

2008-2011 yılları muhtemel krizli yıllardır.

ÖNGÖRÜLERİMİZ

ÖNERİLEN DEĞİŞİKLİKLERİN YASALAŞMASI HALİNDE

Teknik faiz %9

%14 B/U

% 4 Prim : İşsizlik Sigortası Fonunun mevcut varlığıyla birlikte 39,931 milyar YTL tutarında teknik fazlası vardır. Mevcut Fon varlığı dahil edilmeden ise 8,69 milyar YTL tutarında teknik fazlası vardır.

İlgili sonuçlar bilanço 1’de yer almaktadır.

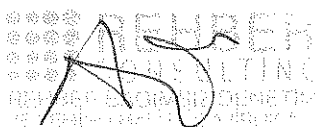
%35 B/U

%4 Prim : İşsizlik Sigortası Fonunun mevcut varlığıyla birlikte 28,981 milyar YTL tutarında teknik fazlası vardır. Mevcut Fon varlığı dahil edilmeden ise -2,26 milyar YTL tutarında teknik açığı vardır.

İlgili sonuçlar bilanço 2’de yer almaktadır.

➤ **Önerilen değişikliklerin yasalaşması halinde** mevcut Fon Varlığı ile birlikte bütün seçeneklerde Fon yükümlülüklerini rahatlıkla yerine getirebilmektedir.

Sigortalı işsizlerden İÖ almaya uygun olanların beklenen sonuçlarının bir üst sınırı olarak %35 oranlı (kötümser senaryo) projeksiyon da ayrıca sunulmuştur, burada da görüleceği gibi mevcut Fon Varlığı ile birlikte bütün seçeneklerde Fonun yükümlülüklerini rahatlıkla yerine getirebileceği sonucuna varılmıştır.

Türkiye İş Kurumu İşsizlik Sigortası Fonunun 31/12/2007 tarihi itibariyle

Teknik Bilanço 1

Aktif	CSO 1980	9%	Öneri	Pasif
Mevcut Fon Varlığı			31.237.405.472	Gelecekte Yapılacak İşsizlik
Muhtemel Primlerin				Ödeneklerinin Bugünkü Değeri
Bugünkü Değeri			18.950.881.337	
<i>Kamu-Erkek</i>	1.638.917.632			<i>Kamu-Erkek</i> 308.068.009
<i>Kamu-Kadın</i>	174.441.025			<i>Kamu-Kadın</i> 36.305.797
<i>Özel-Erkek</i>	13.133.056.731			<i>Özel-Erkek</i> 4.536.340.113
<i>Özel-Kadın</i>	4.004.465.949			<i>Özel-Kadın</i> 1.431.878.954
				Genel Sağlık Sig. Prim karşılığı
				<i>Kamu-Erkek</i> 29.143.577
				<i>Kamu-Kadın</i> 4.378.064
				<i>Özel-Erkek</i> 651.653.697
				<i>Özel-Kadın</i> 198.060.536
				Yönetim ve diğer giderler karşılığı
				<i>Kamu-Erkek</i> 41.073.833
				<i>Kamu-Kadın</i> 5.308.578
				<i>Özel-Erkek</i> 458.030.703
				<i>Özel-Kadın</i> 145.297.009
				Eğitim giderleri karşılığı
				<i>Kamu-Erkek</i> 79.301.270
				<i>Kamu-Kadın</i> 11.762.531
				<i>Özel-Erkek</i> 1.759.014.991
				<i>Özel-Kadın</i> 561.510.789
				Teknik Fazla
				39.931.158.358
Genel Toplam			50.188.286.809	Genel Toplam
				50.188.286.809

%4 prim oranı , % 13,88 hak kazanma oranı

Sigortalı işsiz işsizlik oranı %16,59 (6 ay İÖ), krizde %16,59+1,68 katı ve 10 ay işsizlik ödeneği

İÖ ödemeleri p.e.k brütünün %40 ı ve üst sınırı asgari ücret brütünün %80 nini geçemez

Fon varlığı dahil edilmeden 8.693.752.886 YTL teknik fazlası vardır.

Fon varlığı ile birlikte mevcut prim oranları mevcut giderlerin 4,9 katını finanse edebilir.

Mevcut prim oranları fon dahil edilmeden mevcut giderlerin 1,8 katını finanse edebilir.

Türkiye İş Kurumu İşsizlik Sigortası Fonunun 31/12/2007 tarihi itibarıyla

Teknik Bilanço 2

Aktif	CSO 1980	9%	Öneri	Pasif
Mevcut Fon Varlığı			31.237.405.472	Gelecekte Yapılacak İşsizlik
Muhtemel Primlerin				Ödeneklerinin Bugünkü Değeri
Bugünkü Değeri			18.950.881.337	15.917.921.510
<i>Kamu-Erkek</i>	1.638.917.632			<i>Kamu-Erkek</i> 776.828.552
<i>Kamu-Kadın</i>	174.441.025			<i>Kamu-Kadın</i> 91.549.201
<i>Özel-Erkek</i>	13.133.056.731			<i>Özel-Erkek</i> 11.438.897.979
<i>Özel-Kadın</i>	4.004.465.949			<i>Özel-Kadın</i> 3.610.645.778
				Genel Sağlık Sig. Prim karşılığı
				2.227.179.797
				<i>Kamu-Erkek</i> 73.488.847
				<i>Kamu-Kadın</i> 11.039.788
				<i>Özel-Erkek</i> 1.643.218.975
				<i>Özel-Kadın</i> 499.432.187
				Yönetim ve diğer giderler karşılığı
				649.710.123
				<i>Kamu-Erkek</i> 41.073.833
				<i>Kamu-Kadın</i> 5.308.578
				<i>Özel-Erkek</i> 458.030.703
				<i>Özel-Kadın</i> 145.297.009
				Eğitim giderleri karşılığı
				2.411.589.581
				<i>Kamu-Erkek</i> 79.301.270
				<i>Kamu-Kadın</i> 11.762.531
				<i>Özel-Erkek</i> 1.759.014.991
				<i>Özel-Kadın</i> 561.510.789
				Teknik Fazla
				28.981.885.798
Genel Toplam			50.188.286.809	Genel Toplam
				50.188.286.809

%4 prim oranı , % 35 hak kazanma oranı

Sigortalı işsiz işsizlik oranı %16,59 (6 ay İÖ), krizde %16,59+1,68 katı ve 10 ay işsizlik ödeneği

İÖ ödemeleri p.e.k brütünün %40 ı ve üst sınırı asgari ücret brütünün %80 nini aşamaz.

Fon varlığı dahil edilmeden -2.255.519.674 YTL teknik açığı vardır.

Fon varlığı ile birlikte mevcut prim oranları mevcut giderlerin 2,36 katını finanse edebilir.

Mevcut prim oranları fon dahil edilmeden mevcut giderlerin 0,89 katını finanse edebilir.

